

Handlingsplan mot våldsbejakande extremism 2020–2022 för Burlövs kommun

Antagen av kommunstyrelsen 2020-09-07, § 101

Inledning

Våldsbejakande extremism är ett samlingsbegrepp för rörelser, ideologier eller miljöer som inte accepterar en demokratisk samhällsordning och som främjar våld för att uppnå ett ideologiskt mål. Med våldsbejakande extremism avses personer och grupper som använder våld i syfte att främja sina politiska eller religiösa ståndpunkter. Merparten av dem som anser att brottsliga metoder är ofrånkomliga för att förändra samhället ingår i någon av de tre extremistmiljöerna: våldsbejakande islamistisk extremism, våldsbejakande högerextremism och våldsbejakande vänsterextremism.

Det finns också personer som inte tillhör någon av extremistmiljöerna, men som har samma värdegrund som dessa och som ensamma eller tillsammans med någon säger sig vilja genomföra ett attentat eller begå något annat grovt våldsbrott utifrån denna värdegrund. De senaste åren har ett tydligt nytt fenomen uppstått, och numera ingår även begreppet "ensamagerande gärningspersoner", som ett särskilt område inom våldsbejakande extremism.

Den ideologiska kampen handlar också om att rekrytera sympatisörer och väcka opinion genom sociala aktiviteter, flygbladsutdelningar och demonstrationer. Några aktioner är brott av symbolisk karaktär som syftar till att skapa debatt kring en viss fråga. Det kan till exempel röra sig om blockader eller sabotage. Ibland görs även den efterföljande rättsprocessen till en del av aktionen.

För att finansiera våldsbejakande extremism är grov organiserad brottslighet en viktig inkomstkälla. En del använder kriminalitet för att försörja extrema åsikter. Man kan till exempel sälja narkotika i syfte att använda vinsten för att utbilda människor i träningsläger. Delar av brottsligheten utnyttjar välfärdssystemen och använder sig av företag, stiftelser, föreningar och liknande i kriminellt syfte, där användning av bulvaner är ett av många upplägg för att kringgå kontrollfunktioner. Studier har visat omfattande problem med bidragsbrott och så kallade välfärdsbrott, som riktar sig mot transfererings- och stödsystem av olika slag. Det förekommer att brotten utgör led i terrorismfinansiering.

Hot mot demokratin

Våldsbejakande extremism utgör ett hot mot demokratin eftersom syftet är att negativt påverka det demokratiska systemet, ytterst att upphäva det. Det tar sig konkret uttryck i att politiska och ideologiska motståndare angrips. Deras hem och egendom utsätts för skadegörelse. Demonstrations-, mötes- och yttrandefriheten störs eller begränsas. Tjänstemän, förtroendevalda och journalister utsätts för trakasserier, hot och andra former av otillåten påverkan. Myndighetslokaler och annan egendom skadas. Det som är skyddsvärt i en demokrati kan sammanfattas enligt följande:

- det demokratiska systemet med institutioner och förtroendevalda
- det demokratiska systemets utförare i form av tjänstemän inom olika förvaltningar, såväl kommunala som statliga
- det demokratiska systemets kontrollanter i form av bland annat journalister

- de mänskliga fri- och rättigheterna att ingen ska utsättas för andras missaktning eller liknande till följd av kön, sexuell läggning, religion, etnicitet eller politisk uppfattning
- de grundläggande fri- och rättigheterna som yttrandefrihet, religionsfrihet och föreningsfrihet.

Målsättning för arbetet mot våldsbejakande extremism

Handlingsplanen ska inkludera all form av våldsbejakande extremism, men har fokus på främst barn och unga genom tidig upptäckt i skolan. Målsättningen är:

- att förebygga att individer rekryteras och radikaliseras till våldsbejakande extremistrelser
- att hjälpa individer att lämna sådana miljöer.

Aktiviteter för 2020–2022

- **Rapportering av tecken på våldsbejakande extremism sker till Örat mot marken.**

I samverkansfunktionen "Örat mot marken" träffas representanter för skola, socialtjänst, polis, kommunledning, kommunstyrelse, räddningstjänst, tekniska avdelningen och kommunens bostadsbolag en gång i månaden. Uppgifter om exempelvis skadegörelse och bränder rapporteras från alla deltagare. Forumet är även lämpligt för att ta emot rapporter kring tecken på våldsbejakande extremism enligt indikatorerna i bilaga 1, såsom klistermärken, klotter etc. Detta gäller enbart ärenden som ej är säkerhetsklassificerade. Tekniska avdelningen och Burlövs Bostäder har rutiner för att upptäcka, dokumentera, polisanmäla och ta bort klistermärken och klotter.

- **Kommunpolisen kontaktar säkerhetssamordnaren, trygghetsvärdar eller skola vid behov.**

Kommunpolis initierar samverkan med kommunen vid information från Säkerhetspolisen eller polisens regionala avdelning för inhemsk extremism (INEX).

- **Personal som kommer i kontakt med våldsbejakande extremism erbjuds utbildning och kompetensutveckling inom området.**

Malmö stad och länsstyrelsen arrangerar med jämna mellanrum kompetenshöjande aktiviteter som föredrag med mera. Möjlighet till kompetensutveckling erbjuds även av Center mot våldsbejakande extremism, CVE.

- **Plan för genomförande av genomgång av skolor, framtagande av handlingsplaner, utbildning och övning tas fram i samverkan med kommunpolis och skolchef.**

Skolor är en möjlig arena för ett attentat från organiserad våldsbejakande extremism, men mer sannolikt är en ensamagerande gärningsperson. Skolorna, både personal och elever, behöver förberedas för att skydda sig för en så kallad "skolskjutning", eller pågående dödligt våld i offentlig miljö, som är en mer korrekt beskrivning. Förberedelser går ut på att ta fram handlingsplaner, se över möjligheter till inrymning och att kunna låsa in sig, samt utbildning och övning.

- **En samverkansgrupp för valsäkerhet bildas under 2021, där representanter för partier som är representerade i kommunfullmäktige eller riksdagen, kommunpolisen, säkerhetssamordnare och valansvarig tjänsteperson ingår.**

Valår är inte bara intensiva för riksdags- och kommunfullmäktigepartier, utan även inom våldsbejakande extremism. Aktiviteterna ökar i stor omfattning på hemsidor och sociala medier inom främst

våldsbejakande högerextremism. Kommunen kommer i samverkan med polis och Sveriges kommuner och regioner, SKR, att särskilt följa utvecklingen inför riksdagsvalet 2022.

Dokumenttyp	Handlingsplan
Dokumentnamn	Handlingsplan mot våldsbejakande extremism 2020–2022 för Burlövs kommun
Beslutsorgan	Kommunstyrelsen
Antagen	2020-09-07, § 101
Diarienummer	KS/2020:310-168
Beslutad med stöd av	-
Kungjord	-
Ikraftträdande	2020-09-07
Historik	Ersätter handlingsplan mot våldsbejakande extremism 2016–2019 för Burlövs kommun, antagen av kommunfullmäktige 2016-09-26, § 89
Dokumentansvarig	Kanslichef
Förvaltning	Kommunledningsförvaltningen